

Datlova stezka kolem Borových Lad

PRACOVNÍ LIST patří:

Ahoj děti,

jmenuji se datel černý
a vítám vás na mé stezce, která vás provede nedalekým
lesem. Stezka je označena mojí podobiznou, měří 4 km
a má 6 zastavení. Po cestě vás čeká 11 úkolů, které jsou
zakresleny v přiložené mapce. Chovejte se tiše,
mějte oči i uši otevřené a objevujte krásy
okolní přírody.

1.

Na okraji obce, kousek od obchodu, jsou první informační panely. Pokuste se z nich zjistit, jaká surovina se dovážela po prastarých obchodních stezkách z Bavorska do Čech. Vypráví o ní také jedna krásná pohádka. **Napište, jak se tato pohádka jmenuje. Jméno suroviny, kterou přpravovali soumaři, je v jejím názvu.**

2.

Jilm je krásný a vzácný strom. Nevadí mu mráz ani silná zima, potřebuje však dostatek vláhy. V posledních letech mu škodí nejen sucho, ale i vážná nemoc - grafióza. Tu způsobuje houba, která ucpává trubičky, kudy proudí míza. Stromy pak chřadnou a umírají. Dobře si prohlédněte obrázek jilmu, jeho listy, květy a plody.

V cévách stromů teče míza - tekutina plná důležitých látek. **Která vzácná tekutina proudí v našich cévách?**

3.

Dobře se rozhlédněte kolem sebe. **Dokážete vyjmenovat alespoň 3 stromy, které zde rostou?** Moje obrázky vám napoví.

Nedaleko naučného panelu se nachází štěrbina ve stromě, která vám může posloužit jako přírodní kukátko. Co uvidíte, když se podíváte tímto kukátkem?

Jestli jste byli úspěšní, vidíte vykotlaný strom. To je moje práce. Ve dřevě odumírajících i živých stromů si hledám nejen potravu, ale také si zde budu svá hnízda, tzv. dutiny. K této práci mám speciálně vyztužený zobák seříznutý jako dláto. K lovu hmyzu, mravenců a larev mi pak slouží dlouhý jazyk opatřený harpunovitými háčky s lepidly, který je dokonalým loveckým nástrojem.

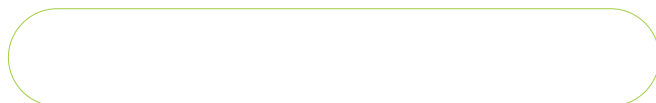

Pokračujte v cestě. Za pár kroků najdete vysázené stromy v oplůtkách.

Spočítejte, kolik jich lesníci vysázeli až k odbočce.

Dobře si každý strom v oplůtce prohlédněte. **Uhodnete jméno některého z nich?**

4.

Těsně před odbočkou uvidíte vpravo kousek od cesty tzv. hmyzí hotel. Je to malá budka s několika přihrádkami. V nich jsou umístěna navrtnaná polínka, která slouží nejrozličnějším druhům hmyzu k úkrytu, ke kladení vajíček i pro vývoj larev. Pokud je otvor vyplněný, někdo v něm bydlí. Boudo, budko, kdo v tobě přebývá?

Přiřaďte k obrázku název obyvatele hmyzího hotelu.

tesařík obecný

křížák obecný

škvor obecný

slunéčko velké

čmelák drobný

5.

Cesta teď půjde mírně do kopce. Pozorně se dívejte na okolní stromy. Všimli jste si, že některé z nich mají na kůře černé skvrny? Tyto skvrny jsou způsobeny ohryzem.

Zamyslete se, které zvíře by mohlo toto poškození, ke kterému dochází hlavně v zimě, způsobit.

jezevec lesní

jelen evropský

liška obecná

6.

Lesy dělíme podle toho, jaké druhy stromů v nich převládají.

Rozhlédněte se kolem a určete, v jakém lese se nacházíte.

jehličnatý les

listnatý les

smíšený les

Tento les je domovem pro mnohé druhy ptáků. Chvilku se pozorně zaposlouchejte, zda neuslyšíte ptačí cvrlikání či neuvidíte nějakého ptáčka zpěváčka poletovat kolem. Mohli byste zde spatřit tyto sýkorky. **Dokážete přiřadit k obrázkům správný název?** Jejich vzhled vám napoví.

sýkora parukářka

sýkora modřinka

sýkora koňadra

sýkora úhelníček

7.

Les není domovem jen zpěvných ptáků, ale i sov. Sovy jsou převážně noční živočichové, a proto mají velmi dobrý zrak i sluch. Svá obydlí si budují ve starých, vykotlaných stromech, kterým říkáme doupné. Jsou to poškozené, odumírající stromy plné dutin, které poskytují úkryt nejen sovám, ale i velkému množství lesních živočichů. Často na nich rostou choroše a mechy. Jsou doslova malým pokladem, a proto doupné stromy není dovoleno kácet a v lese zůstávají i po odumření.

Prohlédněte si okolní les a pokuste se doupný strom najít. Kdo všechno našel v takovém stromě úkryt? **Spojte správné názvy s obrázky živočichů.**

holub doupňák

kulíšek nejmenší

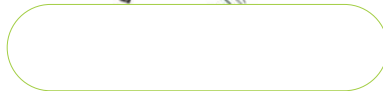
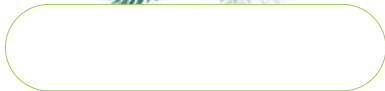
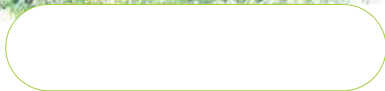
plšík lískový

kuna lesní

8.

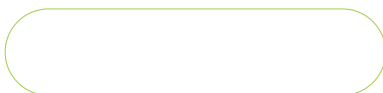
Cesta pokračuje prudce z kopce, dejte pozor, zvláště mokré listí může klouzat. Procházíte teď lesem, kde můžete vidět mnoho malých stromků. Tyto stromky zde vyrostly samy ze semínek spadlých z okolních stromů. Někdy je třeba vysázet nový les. K tomu potřebují lesníci sesbírat semínka a vypěstovat nové semenáčky. Najděte to, v čem se semínka buku a smrku ukrývají. **Víte, jak se tyto přírodniny nazývají a kdo si na nich rád pochutná?**

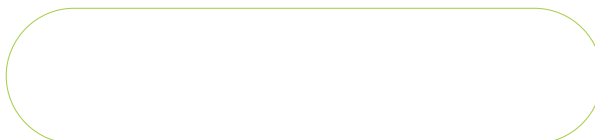
9.

Na kraji lesa po levé straně je vysoký pařez, který můžete využít jako pozorovatelnu. Opatrně si na něj vylezte a rozhlédněte se kolem. Najdete nejvyšší budovu ve vesnici? Je to budova na kraji lesa a v červenci a v srpnu zůstává vždy opuštěná.

Znáte její název?

Na konci pěšiny před cestou roste jeden z druhů jehličnatých stromů (prohlédněte si jeho větvíčku se šiškami). **Víte, jak se jmenuje a čím se liší od ostatních jehličnanů?**

10. Podél cesty můžete objevit další zajímavý strom, který se od ostatních odlišuje barvou své kůry, která je i v názvu tohoto stromu. Její ochranitelkou je víla Březinka. Víte, jak se jmenuje?

Uhodnete, k čemu může sloužit skautům a zálesákům suchá březová kůra, kterou mají v krabičce poslední záchrany?

11. Kousek pod březou u cesty si můžete prohlédnout 5 mladých jilmů.

Opakování je matka moudrosti.

Vyluštěním mé tajenky se dozvíte, do kterého řádu ptáků patřím.

Jak se jmenuje pohoří, kde se právě nacházíte?

Jak se nazývá sýkora, která má na hlavě výraznou chocholku?

Které zvíře poškozuje stromky?

Jaký pták může přebývat v doupném stromě?

Napovím vám, že může sloužit i jako pošťák.

Který strom má bílou kůru?

Jak se nazývá plod buku?

Na jakém druhu hmyzu si rád pochutná datel?

Který strom je ohrožen nemocí, která ucpává jeho mízovody?

Jestli jste správně vyluštěli moji křížovku, víte, že patřím do řádu

strakapoud velký

Název tohoto řádu je odvozen od naší dovednosti šplhat i po hladké kůře stromů. K tomu máme přizpůsobené i naše nohy. Tzv. šplhavá noha má dva prsty dopředu a dva prsty dozadu. Výjimku představuje pouze datlík tříprstý, který má prsty tři. Oporu ke šplhání nám poskytují i pevná rýdovací a ocasní pera, o která se můžeme opřít. Do našeho řádu patří kromě datla černého i tito další zástupci.

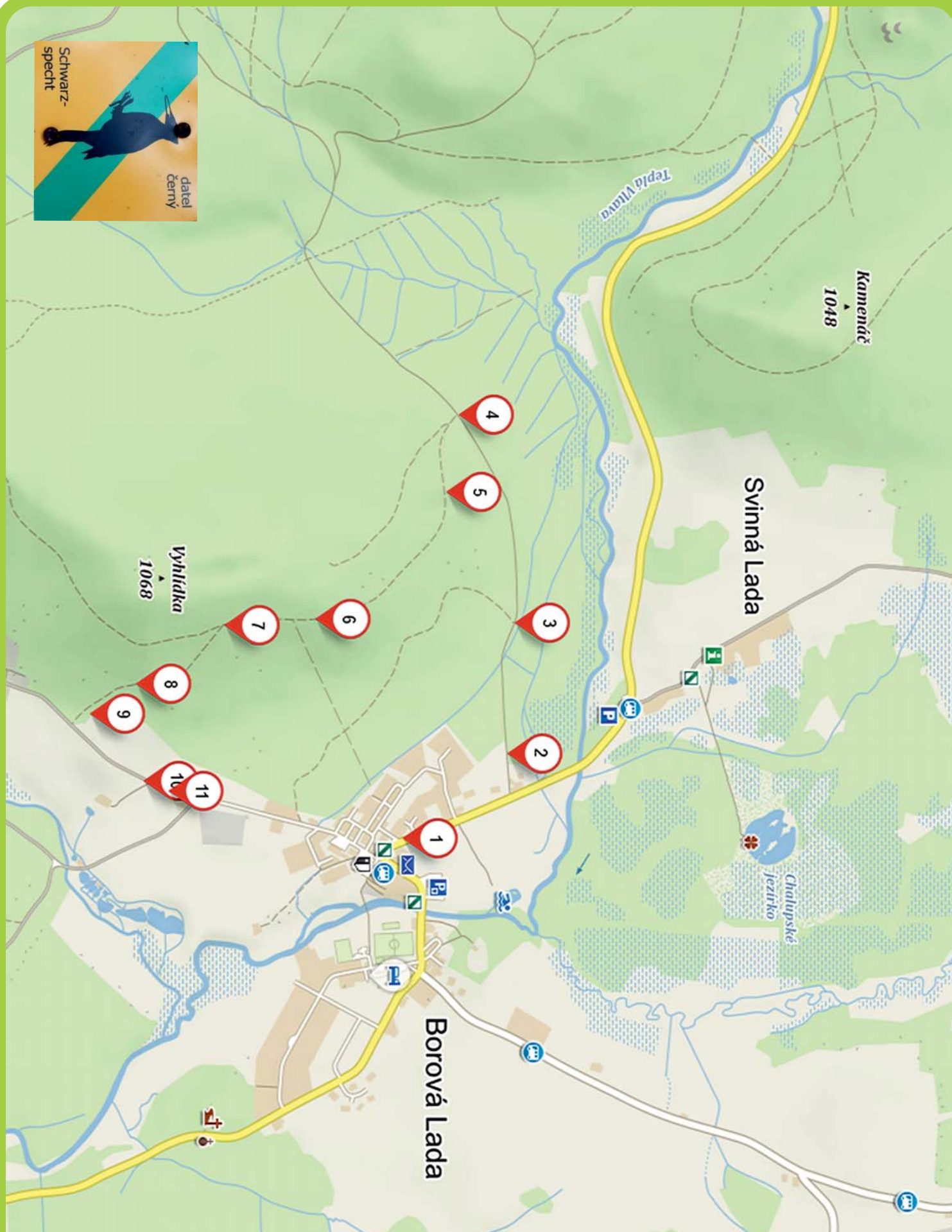

**datlík
tříprstý**

**žluna
zelená**

Vydala Střediska environmentální výchovy Správy Národního parku Šumava

Editoři: Mgr. Dana Zývalová, Ing. Petra Matějů, Bc. Olga Kaiferová, Ing. Pavel Nagy

Ilustrace: MVDr. Pavel Procházka, Ing. Alena Fraitová (skřítci)

Fotografie: archiv Správy NP Šumava

KÓD POUZE UKÁZKA

